

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/39/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014201066
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5014201066.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa W. B., bytom L., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. novembra 2014, č. k. 24Sd/243/2014-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 18. novembra 2014, č. k. 24Sd/243/2014-33, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XY zo 16. júna 2014 z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 18. novembra 2014, č. k. 24Sd/243/2014-33, potvrdil rozhodnutie číslo XY zo 16. júna 2014, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 19. februára 2011 z dôvodu, že o priznaní starobného dôchodku patrí rozhodnúť príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 01. mája 1999 poberateľom výsluhového príspevku podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.73/1998 Z.z.“), ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok a pri určení jeho výšky bola zohľadnená doba služobného pomeru v rozsahu 29 rokov a 189 dní. Navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania, pričom vykonával službu v I. kategórii funkcií v rozsahu najmenej 20 rokov, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení dosiahnutím veku 55 rokov dňa XY, t. j. pred

nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“). Keďže navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004 a aplikácia ustanovenia § 132 zákona č. 100/1988 Zb. nie je vylúčená pri nárokoch, ktoré vznikli do 30. júna 2002, o takomto nároku podľa § 114 ods. 1, 2 v spojení s § 142 ods. 4 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení rozhoduje príslušný orgán Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo vydané v súlade so zákonom a preto preskúmané rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Poukázal na ustanovenie § 21 zákona č. 100/1988 Zb. s tým, že podmienky nároku na starobný dôchodok podľa tohto ustanovenia sa vzťahujú tak na „civilných občanov, ako aj na príslušníkov ozbrojených síl a odporkyňa je povinná výsluhovým dôchodcom priznať starobný dôchodok s rovnakými v zákone stanovenými podmienkami ako majú ostatní občania. Nedodržaním tohto postupu zo strany odporkyne sa cíti diskriminovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil pre nesprávne právne posúdenie veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku z dôvodu nedostatku právomoci odporkyne rozhodnúť o takej žiadosti.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 01. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len „vojaci z povolania“), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vznik nároku policajta na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku je viazaný na splnenie podmienky minimálne 25 rokov zamestnania, z ktorých minimálne 20 rokov získal v I. kategórii funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o

- a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia,
- b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva,
- c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu policajta v rozsahu viac ako 29 rokov a po ukončení služobného pomeru mu bol priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z., pričom pri priznaní výsluhového príspevku sa na kategórie funkcií neprihliadalo. Zo služobného pomeru bol uvoľnený dňom 30.04.1999. Podľa žiadosti o starobný dôchodok po tomto dni bol od 01.05.1999 do 31.10.2002 evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný, (teda aj v čase od dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov dňom XY), od 01.11.2002 do podania žiadosti o starobný dôchodok nebol zamestnaný ani evidovaný na úrade práce.

Navrhovateľ, narodený XY, splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom XY, ktorým dovŕšil vek 55 rokov, lebo k tomuto dňu získal viac ako 25 rokov zamestnania a vykonával viac ako 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií. V čase vzniku nároku na starobný dôchodok bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce. Podpora v nezamestnanosti mu bola vyplácaná od 01.05.1999 do 31.01.2000.

Dňom 01. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z., ktoré je prechodným ustanovením, výsluhový príspevok, na ktorý vznikol nárok podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z. sa ku dňu účinnosti tohto zákona považuje za výsluhový dôchodok.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení zákona č. 447/2002 Z.z. od 01. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia § 143a vyplýva, že v ňom uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 01. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. teda nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok tých policajtov, ktoré vznikli do 30. júna 2002 a policajt nebol k tomuto dňu nepretržite zamestnaný.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu XY. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu od 19.02.2011 požiadal žiadosťou až dňa 19.02.2014.

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. pri súbehu nároku na príspevok s nárokom na starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a prídavku k dôchodku podľa tohto zákona patrí oprávnenému podľa jeho voľby príspevok alebo dôchodok s prídavkom k dôchodku.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok nebol naďalej nepretržite zamestnaný. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov, teda aj o nároku na starobný dôchodok (prípadne o jeho zvýšení za dobu ďalšieho poistenia), nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia právnych predpisov odporkyňa nie je oprávnená (a ani nemala) v danom prípade o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť. Táto kompetencia, vrátane posúdenia nároku na následné zvýšenie starobného dôchodku za dobu zamestnania po dovŕšení dôchodkového poistenia patrí príslušnému orgánu Ministerstva vnútra SR. Je preto irelevantné, že príslušný orgán Ministerstva vnútra Slovenskej republiky doteraz svoje kompetencie rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok popiera. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/141/2014 z 27. januára 2016 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5/2016 pod č. 41.

Keďže zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje postup odporkyne v prípade, ak nie je kompetentná na rozhodnutie, v takom prípade musí odporkyňa postupovať podľa všeobecného predpisu o správnom konaní (§ 20 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok).

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že postup odporkyne vo vzťahu k navrhovateľovi nemožno považovať za diskriminačný, lebo sa s ním nezaobchádzalo inak ako s inými žiadateľmi o dávku, ktorí sa ocitli v podobnej situácii.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladne so zákonom a preto § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa v súlade s § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov na rozhodnutie príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (§ 142 ods. 4 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., lebo navrhovateľ ich náhradu neuplatnil a odporkyňa nebola v konaní úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.